

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Piątek, 26 Kwietnia.
8 Maja.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamt, lub do księgarni Smirdina; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnym; w Wilnie, w księgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena Roczna: w Rosyi, s pocztą, a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. as. Półroczna, 25 r. as. Bez poczty, dla odbierających w księgarni Smirdina: Roczna, 45 rub. as. Półroczna, 25 r. as. Dla Królestwa Polskiego: Roczna, 55 rub. ass. Półroczna, 28 rub. ass.

Wiadomości krajowe.

CESARSTWO ROSSYJSKIE.

Petersburg 25 Kwietnia.
7 Maja.

21 b. m. w rocznicę imienin N. CESARZOWEJ JMCI i W. XCZKI ALEXANDRY odbyła się w Cerkwi Zimowego Pałacu Msza uroczysta, w obecności NN. PAŃSTWA obojga, tudzież JJ. CC. WW. CESARZEWICZA-NASTĘPCY, W. X. MICHAJA, W. X. HELENY i WW. XXCZEK MARYI i OLGII. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Jenerałowie i Oficerowie gwardyi, wojsk liniowych i marynarki, urzędnicy Dworu i znakomitsze osoby płci obojg prezentowane u Dworu znajdowały się na tym obrzędzie, po ukończeniu którego Członkowie Najsw. Synodu składali NN. PAŃSTWU swe powinszowania. Takież powinszowania mieli zaszczyt złożyć Członkowie ciała dyplomatycznego, poczem miał miejsce obrzęd ucałowania ręki N. PANI. Wieczorem stolica wspinała była oświecona.

— Przez rozkazy dzienne CESARSKIE, z d. 21 b. m. Zostający przy Kijowskim Arsenale liczący się w artyleryi Pułkownik *Dołgowosaburow* mianowany Jenerał-majorem, s pozostaniem w artyleryi. — Dowodzący wojskiem Orenburskich kozaków Jenerał-major *Helldt*, ma się liczyć w jeździe, i zostawać przy Orenburskim Wojennym Gubernatorze. — Dowodzca 1 bryg. 4 dyw. lekkiej jazdy Jener-major *Szczuchoj* mianowany Dowodzącym wojskiem tych kozaków, z zaliczeniem do jazdy, a na jego miejsce Dowodzcą brygady mianowany liczący się w jeździe Jener-major *Arsenijew* 4.

— Przez Reskrypta CESARSKIE mianowani kawalerami orderów: Św. Anny 1 klasy s koroną, 7 b. m. Rad.

Tajny, Prezes Komitetu Gospodarczego osad wojskowych *Persidski*. — Św. Anny 1 klasy, tegoż dnia, Tomski Cywilny Gubernator, Jenerał-major korpusu Inżynierów Górniczych *Kowalewski* i Liflandski Cywilny Gubernator, Rzeczyw. Radca Stanu von *Felkerzam*. — Św. Włodzimierza 2 klasy, tegoż dnia, Członek Komisji Prośb, 3 klasy *Biżecz*, i Radzca Tajny, Senator i Opiekun Honorowy *Sałytkow*. — Św. Stanisława 1 klasy: 7 b. m. Rzeczy. Radzcy Stanu: Dyrektor kancelaryi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, *Lex*, Wice-dyrektor Komisaryatskiego Departamentu *Kotoszin* i *Engelson*, i Naczelnik Sztabu korpusu Dróg Komunikacyj, Jen-major *Miasojedow*—tegoż orderu 2 klasy, 6 b. m. Rzeczy. Rad. Stanu: Nauczyciel J. C. W. NASTĘPCY-CESARZEWICZA *Arsenjew* i Urzędnik kancelaryi Sekretarza Stanu do prośb *Andrejew*. 7 b. m. Radca Kantoru Dworu CESARSKIEGO, Rzeczyw. Radca Stanu *Szretter*, Wikary Ormiańsko-Gruzyjskiej Dyecezyi Biskup *Stefan Argutiński Dołgorukoj* i Arcybiskup Ormiańsko-Gregoryańskiego kościoła *Łukasz Ter Miekietow*.

— Przez Ukaz CESARSKI do Kapituły orderów z d. 17 b. m. Zostający przy J. C. W. NASTĘPCY-CESARZEWICZU, Pułkownik *Izmajłowski* pułku gwardyi *Jurjewicz*, w nagrodę odznaczającej się służby, mianowany kawalerem orderu Ś. Anny 2 klasy s koroną.

— Przez takież Ukaz CESARSKI z d. 31 Marca mianowany, za gorliwą służbę, kawalerem orderu Ś. Stanisława 3 klasy Inspektor gwardyjskiej szkoły Berejeterów, liczący się w wojsku Pułkownik *Bobiński* 1.

— Na posiedzeniu CESARSKIEJ Akademii Nauk, 17 b. m. z liczby wyznaczonych przez Pana M. Demidow, przyznane zostały następnym nagrody: I. *Całkowite* po 5000 rubli, a) Kapłanowi, Magistrowi S. Teologii, *Sidońskiemu*, za dzieło: Wstęp do Nauki Filozofii; b) Zakonnikowi *Hycyntowi Biczurin*, za dzieło: Rzut oka historyczny na Ojrarów czyli Kałmuków; od XV wieku do terażniejszych czasów; c) zesłemu Rz. R. St. *Sokołow*, za wydany przez niego: Słownik Powszechny Cerkiewno-Słowiańsko-rossyjski;

II. *Połowiczne*, po 2,500 rub. a) Pułkownikowi *Czertków*, za dzieło: *Opis starożytnych rosyjskich monet*; P. Czertkow zaś wynurzył życzenie iżby Akademia użyła przysądzonej mu nagrody na wydrukowanie jakiegokolwiek starożytnej Kroniki Rosyjskiej lub innej książki, w przedmiocie historii ojczyznej; b) Radzcy Kollegialnemu *Galicz*, za dzieło: *Obraz Człowieka*. Nadto rozdano złote medale wartości 12 czerw. złotych, za rozmaite dzieła: PP. Professorowi *Fischer*, Radzcom Kolleg. *Wostokow* i *Keppen*, i od 8 czerw. złotych, P. Sekretarzowi Kolleg. *Bierednikow*.

— 21 b. m. przybył z Warszawy do tutejszej stolicy Głównodowodzący czynną armiją, Jenerał - feldmarszałek książę Warszawski hrabia *Paskiewicz-Erywański*

— 19 t. m. wyjechał stąd do Wilna, tameczny Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał Gubern. Jen.-adj. xżę *Dołgoruki*.

+) Uplłyniony wielkonocny tydzień w Petersburgu odznaczył się tego roku niepokodą. Przez cały pierwszy dzień świąt panowała śnieżna zamieć, przy 4 stopniach mrozu, s tak gwałtownym wichrem i taką obfitością śniegu, jakich nie tylko przez zeszlą zimę, lecz i przez wiele poprzedzających nie pamiętają. Dalsze dni były wprawdzie cieplejsze, lecz przeplatane deszczem, który nieraz przerywał publiczne zabawy. Dwa tylko dni były prawdziwie piękne. Odtąd, po przejściu pierwszych lodów na Newie, czas stał się piękniejszym—Dzień imienin N. CESA RZOWEJ, 21 b. m. był wcale ciepły i wieczorem, liczne błyskawice łączyły swe chwilowe blaski z rzęśistemi światłami, któremi jaśniało miasto. Od tej chwili ukazała się zieloność i przechadzki po ogrodach miejskich zaczynają się ożywiać. Taki początek wiosny uważa się tu za wczesny.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa 19 Kwietnia.

POSTANOWIENIE O PENSYACH EMERYTALNYCH.

(Dokończenie.)

TYTUŁ VII.

O trwałości, czasowem zawieszeniu i zupełnej utracie pensyi emerytalnej.

Art. 21. Pensye emerytalne urzędników i wdów będą dożywotnemi; pensya dzieci trwać ma, jeżeli wcześniej z tego świata nie zejda, synów do lat 20, córek do lat 18, jeżeli wcześniej nie pójdą za mąż. Wszakże trwałość tych wszystkich pensyi, ograniczoną będzie warunkami w dwóch powyższych artykułach niniejszego postanowienia przepisaniemi.

Art. 25. Wypłata pensyi emerytalnej zawieszona będzie czasowie i przejdzie na korzyść funduszków stowarzyszenia w następujących wypadkach:

a) Gdy emeryt przyjmie powtórnie służbę publiczną, do której jakakolwiek bądź płaca z funduszków publicznych będzie przywiązana; atoli, jeżeli płaca powtórnie przezeń przyjętego urzędu byłaby mniejsza od pensyi emerytalnej,

w tym razie dodatek taki, któryby z tą pensją płacę jego zrównał, z funduszków stowarzyszenia płaconym być powinien.

b) Jeżeli osoba pobierająca pensją emerytalną wyjedzie za granicę, bądź-to bez pozwolenia Rządu, bądź też za pozwoleniem, ale bez wyraźnego upoważnienia pobierania pensyi emerytalnej za granicą, wówczas pensya takowa przez cały czas pobytu jej po-za obrębem Królestwa lub Cesarstwa, wypłaconą jej nie będzie.

Art 26. Pensya emerytalna podlega zupełnej utracie:

a) Co do urzędników, officyalistów i posługaczy: 1) Gdy osoba, której takowa pensya służy, wyniesie się za granicę Królestwa lub Cesarstwa, nie mając na to paszportu emigracyjnego, lub też posiadając takowy, ale nieotrzymawszy wyraźnego upoważnienia na pobieranie pensyi emerytalnej za granicą; 2) gdy emeryt wyrokiem sądowym skazany zostanie na karę taką, która gdyby wymierzoną została na urzędnika w czynnej służbie zostającego, ściągnęłaby na niego utratę urzędu, wyjąwszy jednak przypadki w art. 373 lit. a), 375 i 393 prawa karnego, przewidziane.

b) Co do wdów: 1) Gdy wdowa pójdzie za mąż. 2) Gdy też popełni zbrodnią, lub taki występek który pociąga za sobą zamknięcie w domu kary i poprawy.

c) Co do dzieci: 1) Gdy synowie wejdą w służbę publiczną płatną, cywilną lub wojskową. 2) Nakoniec, gdy dzieci przed dojściem do pełnoletności, w przypadkach prawem dozwolonych, usamowolnione zostaną.

Art. 27. W razie utraty pensyi przez emeryta, żona jego i dzieci będą mieli prawo tylko do zwrotu składki emerytalnej ich ojca, w ciągu urzędowania potraconej.

TYTUŁ VIII.

O sposobie uznania kwalifikacyi do pensyi emerytalnej i wsparcia.

Art. 28. Komisya Emerytalna w komplecie najmniej 3ch członków obecnych, uznawać będzie podług prawideł niniejszém postanowieniem wskazanych, prawa podających się do pensyi emerytalnej, a to w następującym sposobie:

1) Każdy Urzędnik, officyalista lub posługacz, podający się do pensyi emerytalnej, winien będzie złożyć: a, stan służby, sporządzony w należytnej formie i poświadczony przez właściwą władzę, to jest: Komisją Rządową lub inną Naczelną, od Komisji Rządowej niezawisłą; b, dymissyą, jeżeliby ze służby już wyszedł; c, urzędowy dowód jaką najwyższą w ciągu urzędowania swego pobierał płacę i od tej składkę na fundusz stowarzyszenia emerytalnego, najmniej przez rok jeden uiszczal.

2) Emeryt przy wyjściu z powtórnej służby, lub Urzędnik, officyalista lub posługacz mający już przyznaną pensją emerytalną, gdy podawać się będzie do stosownego, w myśl art. 11 i 19 podwyższenia takowej pensyi, winien złożyć tylko urzędowy dowód, powtórną lub dalszą służbę jego poświadczający, tudzież dowód wysokości płacy i uiszczonej od niej całkowitej składki.

3) Wdowa tak po Urzędniku, officyalście lub posługaczu, jak i po emerycie podająca się do pensyi emerytalnej, powinna złożyć, oprócz powyższych dowodów, jeszcze akt ślubu, akt zejścia męża i zaświadczenie władzy miejscowej, jako małżeństwo jej rozwiązane nie było, jako prawne rozłączenie między nią a mężem miejsca nie miało, i nie jest w żadnym przypadku, pociągającym za so-

bą utratę pensji emerytalnej. Żona emeryta utracającego pensją, dla pozyskania zwrotu składki spadającej, winna złożyć tylko dowód utraty pensji, akt ślubu i zaświadczenie władzy miejscowej wyżej zastrzeżone.

4) W celu pozyskania pensji emerytalnej dla dzieci nieletnich po zmarłych urzędnikach, officyalistach i posługaczach, tudzież po Emerytach pozostających, winny być złożone oprócz powyższych od 1 do 2 wyszczególnionych dowodów, jeszcze akt zejścia ich ojców, akt urodzenia ich ojców, akt urodzenia ich samych, lub w braku tych, świadectwo prawem przepisane, sporządzone w formie urzędowej, i w dostateczne legalizacje opatrzone, nakoniec świadectwo życia, oraz świadectwo iż nie zostają w przypadku pociągającym za sobą utratę pensji emerytalnej, przez władzę miejscową wydane. Dla pozyskania zwrotu składki po emerycie pensją utracającym, na nieletnie jego dzieci spadającej, tylko dowód utraty pensji, akt urodzenia i świadectwo władzy miejscowej powyżej zastrzeżone być mają.

5) Wszystkie powyższe dowody składane być winny Komisji Emerytalnej, za pośrednictwem właściwych Komisji Rządowych niezawisłych, pod których zwierzchnictwem Urzędnik, officyalista lub posługacz, tudzież Emeryt nim urzędować przestał, ostatecznie w służbie czynnej zostawał.

6) Dla pozyskania wsparcia dla wdów i dzieci nieletnich, art. 22 przeznaczonego, składane być winny też same co do pozyskania pensji emerytalnej dowody; jeśli by wszakże Komisja Rządowa lub władza naczelna posiadała w aktach swoich dostateczną o stanie służby zmarłego wiadomość, wdowy i dzieci uwolnione być mogą od składania dowodów służby ich mężów lub ojców.

7) Dowody wdów i dzieci po wojskowych polskich składane będą Komisji Emerytalnej za pośrednictwem Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, w komplecie przepisany art. 44 Postanowienia naszego z d. $\frac{13}{5}$ Czerwca 1829 r. o stowarzyszeniu emerytalnem wojskowem.

Art. 29. Komisja Emerytalna zbierać się będzie w miarę potrzeby, do odbywania właściwych czynności; uznane zaś przez siebie prawa do pensji emerytalnych przedstawiać będzie co kwartał, wraz z stosowną opinią, do naszej decyzji, za pośrednictwem Rady Administracji.

T Y T U Ł X I.

O Urzędnikach, Officyalistach i Posługaczach Rossyjskich do służby Polskiej przechodzących.

Art. 30. Nieskażona służba w Naszem Cesarstwie urzędników cywilnych i wojskowych wyższych i niższych stopni, którzy już przeszli albo przechodzić będą do służby w Królestwie, doliczać się ma do ich służby, dokonanej w Naszém Królestwie Polskiem, i emerytura w stosunku ogólnej liczby lat ich służby, tak w Cesarstwie jak i Królestwie, będzie im przeznaczoną podług przepisów jakie obowiązują w temże Królestwie, gdzie zawód służby kończą. Pensje emerytalne podług rozporządzeń powyższych należące, będą przyznawane w sposób, że część przypadająca od czasu w którym urzędnik zaczął uiszczać składkę na korzyść towarzystwa emerytalnego, wypłaconą mu będzie z fundusów towarzystwa, reszta zaś ze Skar-

bu, z funduszu na ten cel w budżecie Królestwa oznaczonego.

Art. 31. Pozostałe po takich urzędnikach i wojskowych rossyjskich wdowy i dzieci będą mieć prawo do dobrodziejstwa emerytury i wsparć służących w Naszem Królestwie Polskiem dla wdów i dzieci po urzędnikach, officyalistach i posługaczach tegoż Królestwa pozostałych.

Art. 32. Prawo do pensji zapewnione przez niniejsze urządzenie urzędnikom rossyjskim, którzyby przeszli do służby Królestwa, nabywa się dopiero po wysłużeniu lat 5 w teje. Opuszczający służbę przed upłynieniem tego czasu, otrzyma pensją emerytalną, przywiązaną do ostatniej posady przez niego w Cesarstwie zajmowanej, i stosownie do urzędzeń tamże istniejących. Wyłączeni są z pod tego przepisu ci urzędnicy Cesarstwa, którzy przez Nas na urzędy w Królestwie Polskiem powołani zostali. Każdy urzędnik rossyjski w służbie Królestwa będący, któryby wziął dymissją przed upłynieniem lat pięciu, z powodów wymienionych art. 12 niniejszego prawa, otrzyma pensją emerytalną tymże artykułem zapewnioną. Jeżeli urzędnik Cesarstwa nie wysłużywszy w Królestwie lat 5, wróci do służby w Cesarstwie, a ztamtąd przejdzie na nowo do służby Królestwa, wtedy czas poprzednio w służbie Królestwa przepędzony, będzie mu policzony dla uzupełnienia 5 lat służby powyżej przepisanych.

Art. 33. Stany służby i atestata lub dymissye przechodzącym do Królestwa urzędnikom i wojskowym rossyjskim przy udzielonej dymissji tymże wydawane, albo też przez władzę właściwą poświadczone, mają być uważane za dowody dostateczne dla nich, ich wdów i dzieci przy legitymacjach do pensji emerytalnych albo wsparcia w w Królestwie, tak co do wieku, lat służby w Cesarstwie spędzonych, jakoteż i stanu osób. Podobnie stany służby w formie przepisanej pomienionym urzędnikom i wojskowym wydawane i przez nich w oryginałach lub kopiach przez właściwe władze poświadczonych składane, mają względem nich, wdów, i dzieci zastępować dowody wymagane art. 28 od urzędników Królestwa.

Art. 34. Przy oznaczaniu wysokości pensji emerytalnej wspomnianych wyżej urzędników i wojskowych rossyjskich, oraz ich wdów i dzieci, mieć chcemy dla nich zachowane w Królestwie te prerogatywy i korzyści, jakie wypływają z art. 4, 18 i 19 Ustawy Naszej z dnia 6 Grudnia 1827 r. o pensjach wysłużonych i wsparciach w Cesarstwie, to jest:

a) Prawo podwójnego liczenia lat służby spędzonych w czasie wojny, kampaniach i bitwach przeciw nieprzyjacielowi.

b) Możliwość kwalifikowania się do pensji emerytalnej, do której nadają prawo wysłużone lata; obok pobierania udzielonej przez Nas tytułem nagrody, za szczególne zasługi, dożywotniej pensji z kass Cesarstwa, lub za rany z funduszy ustanowionej w Cesarstwie Komitetu Inwalidów.

Art. 35. Emerytom, oraz pozostającym po nich wdowom i dzieciom z kass Naszego Królestwa Polskiego pensje wysłużone albo wsparcia pobierającym, chociażby czasowie lub ciągle w Cesarstwie mieszkali, dozwalamy pobierać takowe pensje i wsparcia z kass tychże, za świadectwami życia i pobytu przez władze powiatowe lub gubernialne Cesarstwa, urzędownie wydawanymi.

TYTUŁ X.

Przepisy ogólne.

Art. 36 Skarb publiczny o tyle tylko do opłaty pensyi emerytalnych, w skutku mniejszego postanowienia Naszego wyznaczać się mających, przyczyniać się będzie, o ile do tego zasady do obliczenia w postanowieniu Królewskim z dnia $\frac{1}{2}$ Lutego 1824 r. wskazane obowiązują; to jest: że pensye za lata przed zawianiem stowarzyszenia emerytalnego wysłużone, płacone będą, stosownie do przepisów, z funduszków skarbu publicznego; pensye zaś za lata od zawiania stowarzyszenia poczynające się, oraz pensye ze zmian w niniejszem postanowieniu zaprowadzonych pochodzące, z funduszków rzeczzonego stowarzyszenia uiszczane zostaną.

Art. 37. Pensye emerytalne dla urzędników, officyalistów i posługaczów cywilnych, którzy prawa swoje do nich udowodnią, dla wdów i dzieci nieletnich po nich pozostałych, oraz dla tych urzędników, officyalistów i posługaczów, którzy, mając już nadane sobie pensye z powodu dalszej lub powtórnej służby swojej, podwyższenia onychże żądać będą, na przedstawienie Rady Administracyjnej, My postanowieniami Naszemi oznaczać będziemy. Pensye zaś dla wdów lub dzieci nieletnich po emerytach, lub dzieci nieletnich po emerytach lub urzędnikach, którzy już mieli sobie przyznaną emeryturę pozostałych, sama Komisya Emerytalna, bez odnoszenia się do Naszego zatwierdzenia, podług prawideł niniejszego postanowienia, przyznawać będzie mocną. Wsparcie dla wdów i dzieci nieletnich art. 25 przeznaczone, przyznawać będzie, na przedstawienie właściwych Komisji Rządowych tudzież władz naczelných niezawisłych, Namiestnik Nasz w Królestwie Polskiem, wypłatą zaś takowego zarządzać będzie Komisya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Art. 38. Pensye emerytalne płacić się będą uzyskującym urzędnikom, officyalistom i posługaczom od dnia, w którym płacę do służby publicznej czynnej przywiązana pobierać przestali, zaś wdowom i dzieciom od dnia śmierci ich mężów lub ojców.

Art. 39. Pensye emerytalne uważane są jako alimenta, a stąd przy sądowem dochodzeniu na nich długów i pretensyi prywatnych, stosowany być ma do nich przepis art. 581 i 582 procedury cywilnej o alimentach. Wsparcie dla wdów i dzieci art. 22 niniejszego postanowienia zapewnione, żadnym aresztem, tak w drodze sądowej jak i administracyjnej ulegać nie będą.

Art. 40. Urzędnicy, officjaliści i posługacze którychby posady były zwinęte skutkiem reformy lub reorganizacyi, będą mieli prawo do pensyi wyrównywającej 4 części ostatniej ich płacy etatowej, jeżeli wysłużyli lat 15, i jeżeli w ciągu roku nie będą powołani na inną płatną posadę. To jednak rozporządzenie nie stosuje się do urzędników Komitetów i Deputacyi, które z natury swej czasowie tylko istnieją, ani do urzędników, którzy wyszli ze służby przed 1 Stycznia 1824 r.; urzędnikom, officyalistom i posługaczom cywilnym wychodzącym ze służby przed wysłużeniem lat 15 skończonych, zwrócone będą składki emerytalne od nich pobrane, wyjąwszy przypadki uwolnienia na własne żądanie, destytucyi wyrokiem sądowym wyrzeczonej, skazania takimże wyrokiem na karę pociągającą za sobą utratę urzędu, z wyłączeniem jednakże wypadków art. 373 lit. a, 375 i 393 Prawa Karnego

objętych. Samowolne opuszczenie obowiązków lub niestawienie się do nich, gdy w skutku tego dymissya wydana zostanie, uważane będzie za własne żądanie uwolnienia i zwrot składek w takim razie nie nastąpi. Urzędnik, officyalista lub posługacz, który po odebraniu składek wejdzie napowrót do służby publicznej, pociągniemy być ma do złożenia summy, którą odebrał.

Art. 41. Professorowie i Nauczyciele publiczni nie podlegają rozporządzeniom niniejszego postanowienia i względem nich postępować należy w myśl postanowienia Naszego z dnia 19 Kwietnia (1 Marca) 1825 r.

Art. 42. Składki prostych Górników, Knaschafts-Kasse, oraz składki zaprowadzone między Pocztylionami, pozostają nadal wedle osobnych przepisów.

Art. 43. Pensye udzielane dotąd przez Nas tytułem nagrody za szczególne zasługi, osobom które pozyskały prawo do względów Naszych, mianowicie: poświęcającym się szczególnie dobru ogólnemu, okazującym znamienitą wierność, lub ponoszącym straty w chlubnych dla dobra publicznego zamiarach, lub nakoniec podpadającym w niezasłużoną niedolę, a które to pensye są tylko osobistemi i ze zgonem pensyonowanego kończą się, będą i nadal z funduszu osobnego, na budżecie corocznym zamieszczonego, udzielane i pod żadnym pozorem funduszu stowarzyszenia emerytalnego ciężać nie będą.

Art. 44. Urzędnicy, officjaliści i posługacze, którzy na zasadzie Postanowienia Wiekopomnego Cesarza i Króla ALEXANDRA I z d. 12 (24) Lutego 1824 roku pensye emerytalne uzyskali, niemniej wdowy i dzieci po nich w tym przypadku znajdujące się, nowego oznaczenia lub podwyższenia tychże pensyi do wysokości niniejszem postanowieniem wskazanej domagać się nie mają prawa. Toż samo Urzędnicy, officjaliści i posługacze, którzy przy ogłoszeniu niniejszego Postanowienia ze służby wyszli; niemniej wdowy i dzieci po nich pozostałe, nie mogą się domagać oznaczenia pensyi emerytalnych, jak tylko podług prawideł tych Postanowień które w chwili oddalenia się lub śmierci, respective Urzędnika, były obowującemi.

Art. 45. Przepisy Postanowienia Królewskiego z dnia 12 (24) Lutego 1824 roku o pensjach emerytalnych Cywilnych, o ile nie są niniejszem Postanowieniem wyraznie utrzymane, w swej mocy ustają.

Art. 46. Wykonanie niniejszego Postanowienia Naszego, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, Komisjom Rządowym, tudzież Władzom Naczelnym od nich niezawisłym, w czym do której należy, polecamy.

Dan w Petersburgu, dnia $\frac{4}{16}$ Marca, roku Pańskiego 1835, a Panowania Naszego dziesiątego.

(podpisano) MIKOŁAJ.

przez CESARZA I KRÓLA
Minister Sekretarz Sekretarz Stanu

(podp.) Stefan hr. Grabowski.

Zgodno z oryginałem.

Minister Sekretarz Stanu

(podp.) Stefan hr. Grabowski.

Zgodno z oryginałem:

Sekretarz Stanu,

J. Tymowski.

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 23 Kwietnia. W izbie parów, 18 b. m., dawny lord Kanclerz, lord Lyndhurst, zajął miejsce swoje o 5ej s południa. Lord Melbourne, margrabia Lansdowne, hr. Mulgrave, hr. Albermarle, hr. Errol, xżę Norfolk i lord Auckland, zasiedli na ławkach ministerialnych. Xżę Wellington, xżę Cumberland, xżę Buckingham, hr. Aberdeen, hr. Rosslyn, margr. Londonderry, xżę Gordon, przenieśli się na stronę opozycyjną. Po przedstawieniu kilku prośb, lord Melbourne, powstawszy z miejsca, oznajmił izbie o mianowaniu go na urząd pierwszego ministra, tudzież o mianowaniach innych jego kolegów, zapewniając iż złożeniu nowego gabinetu przewodniczyły też same zasady reform i oszczędności, jakich oddawna pragnęli prawdziwi patrioci z większością narodu. Dodał, iż w religijnych rzeczach, które ostatnimi czasy parlament wyłączenie zajmowały, wszystkie wnoszone przez nowy rząd środki będą miały na celu sprzyjanie w całym państwie prawdziwym religijnym uczuciom.

Lord Alvandy zapytywał, czyli prawdą jest iż lord Melbourne przy złożeniu nowego gabinetu zasięgał wielowładnych rad P. O'Connell? — gdyż zdaje się niepodobną iżby ten ostatni przeszedł na stronę nowego ministerstwa niebędąc w wielu przedmiotach zaspokojonym.

Pomimo uwagi lorda Brougham o niestosowności tego pytania, lord Melbourne odpowiedział na nie oświadczeniem, iż w żadnym względzie opinij P. O'Connell nie podziela; że nie wie czyli ten ostatni pochwała lub nie pochwała jego czynności; że nie przedsiębrał żadnego kroku dla zapewnienia sobie jego pomocy i że nic nie uczynił coby podobne domysły usprawiedliwiać mogły. Dodał jeszcze, iż zamierza trwać nienaruszenie w zasadach które mu za ostatnich jego rządów przewodniczyły.

Xżę Buckingham, nie mając zadość na tych objaśnieniach, wezwał pierwszego ministra do otwartego zeznania, czyli zamyśla o przedstawieniu środków w celu zapobieżenia skargom przeciw systematowi dziesięciu w Irlandyi i w celu użycia przewyższki dochodów kościelnych na potrzeby świeckie?

Lord Melbourne odpowiedział iż trzymać się będzie w tym przedmiocie systematu jaki się wyświecił z ostatnich postanowień przez izbę niższą uchwalonych.

Margrabia Londonderry zapowiedział, iż poda izbie prośbę, podpisaną przez 60,000 protestantów s połnocnej Irlandyi, oświadczając, że, chociaż nie chce zastanawiać się w tej chwili, czyli ministrowie którzy utrzymywali się dawniej jedynie przez umiarkowanie stronnictwa zachowawczego będą mogli dzisiaj należycie interesami kierować? — cieszy się przynajmniej dowiadując się iż nowy gabinet postanowił wyłączyć z rady Królewskiej P. O'Connell, z jego zwolennikami.

Na to, lord Melbourne, uczynił uwagę iż zgola nie użył słowa *wyłączyć*, i że nawet mocnoby żałował jego użycia; i że powiedział tylko iż nie uciekał się do żadnego środka dla zapewnienia sobie pomocy P. O'Connell i że nie wchodził z nim w żadne układy.

Margrabia Londonderry odpowiedział iż częste zgromadzenia i obiady na których widywano razem i P. O'Connell z jego stronnikami i lorda J. Russell, kazały wszyst-

kim się domyślać jakichś związków P. O'Connell z nowym gabinetem; i że, dla tego, mocno jest uszczęśliwionym, słysząc lorda Melbourne przeczącego temu w obec tak poważnego zebrania.

Izba odroczyła się wreszcie do 30 b. m., z zastrzeżeniem, iż żadne ważne sprawy nie pójdą pod rozwagę przed 12 Maja.

W izbie niższej, 18 b. m. widziano podobnie wielki ruch pomiędzy ławkami i przemiany zwykłych miejsc rozmaitych członków. P. Robert Peel, wszedłszy do izby, skierował się naprzód ku ławkom ministerialnym, lecz wnet zawrócił się i usiadł na stronie opozycyjnej. Za nim zaczęli na tę stronę przechodzić wszyscy którzy opinije jego za ostatniego gabinetu wspierali, i dotąd na ławkach ministerialnych siedzieli — co stało się powodem znacznego nieporządku i szczególnego widoku jaki izba czas niejaki przedstawiała. Ławki ministeryalne zupełnie się wyludniły, i na stronie opozycyjnej ujrano razem członków wszystkich politycznych opinij. P. O'Connell z synami i stronnikami swojemi zajął zwykłe siedzenie na stronie opozycyjnej, gdzie zostawał aż do wejścia nowych ministrów. O wpół do szóstej, P. Baring, wszedłszy z mnóstwem stronników dawnego ministerstwa whigów sprawił znowu wielki ruch w izbie i usiadł na ławkach ministeryalnych, gdzie się też przeniósł P. O'Connell, z wielką liczbą reformatorów i ultra liberalistów. Nakoniec, po przywróceniu porządku, P. Baring wniósł projekt o wydaniu nowych listów wyborczych, dla miast i hrabstw których deputaci weszli do składu nowego ministerstwa, tudzież projekt o odroczeniu się izby, którzy został 20 b. m., po dość żwawych rozprawach przyjęty. — Izba odroczyła się do 12 Maja.

— W nowym gabinetcie zostaje tylko dotąd niezajętym miejsce lorda Kanclerza; zdaje się jednak iż lord Brougham nie będzie nań mianowany. Wielka pieczęć zostaje dotąd w ręku lorda Lyndhurst. Zresztą mówią, jakoby urząd lorda Kanclerza, w dotychczasowych jego atrybutach miał być zniesiony; że przewodnictwo w trybunale kanclerskim ma być oddzielonem od takiegoż przewodnictwa w sądzie izby parów i ministerstwie sprawiedliwości, i że wielka pieczęć zostanie tymczasowo powierzona trzem komissarzom.

— Wszyscy ministrowie i posłowie zagraniczni zebrawszy się 22 b. m. w hotelu spraw zagranicznych przedstawiani byli lordowi Palmerston. Niektórzy z nich odwiedzili też pierwszego ministra, lorda Melbourne.

— *Morning Herald* ogłasza list z Lizbony datowany 3 b. m., z wiadomością iż dnia poprzedzającego wybuchły tam były znaczne zamieszania. Pospólstwo podniecone zostało przeciw xięciu Palmella, i tak już nielubionemu, przez buntownicze odezwy; w tych oskarżano go o śmierć xięcia Leuchtenberg, którego jakoby zgładził dla ożenienia s Królową własnego syna. Ogromne tłumy zebrały się przed pałacem xiążęcia, i ten ostatni winien jedynie ocalenie swoje czynnej pomocy hrabi Villarcal i wice-hrabi de Sarre. Zwolna pospólstwo rozeszło się a oddziały wojsk doreszty porządek przywróciły. — 3 b. m. izby kortezów naradzały się, na posiedzeniu tajnym, względem następstwa tronu portugalskiego, na przypadek jeśliby Królowa zejść miała bespotomnie, i względem nowych jej ślubów. Powiadają, jakoby xżę Leuchtenberg, na śmiertelnym łożu, zaklinał ją iżby wyszła za jego młodszego bra-

ta sięcia Maxymilijana. — Wiadomość o brzemienności Królowej okazała się całkiem mylną.

Paryż 22 Kwietnia. Izba deputowanych, jak już skąd inąd wiadomo, na pos. 18 b. m. przyjęła projekt o długi amerykańskim, większością 289 przeciw 137 głosom. Przyjęto też dodatek do tego prawa, wniesiony przez generała Valazé i przez ministrów pochwalony, iż wypłata w moc tego prawa wtedy tylko będzie się mogła uskutecznić, kiedy kongress amerykański da dostateczne objaśnienia na poselstwo generała Jackson.

— W nocy z 16 na 17 b. m. (z Wielkiego Piątku na W. Sobotę) wypadł tu tak wielki śnieg, iż dachy wszystkich domów pokryły się na 4 do 5 cali grubości. Fenomen ten zatem poprzedził w Paryżu o dzień tylko jeden, śnieżną zamieć jaka pierwszego dnia wielkiejnoy panowała w Petersburgu.

— Według wiadomości z Madrytu z d. 11 b. m. Wyrokiem Królowej z d. 7 t. m. minister wojny generał Valdez mianowany został naczelnym wodzem wszystkich wojsk działających w Nawarze, prowincjach Baskich i Starej Kastylii. Jednakże Mina z innemi zatrzymują swoje dowództwa, pod bezpośrednimi rozkazami ministra, który otrzymuje najobszerniejszą władzę przedsiębrania wszystkich środków, jakie zdawać mu się mogą potrzebnymi i oddalania wszystkich oficerów którzyby ufności jego nie posiadali. W skutek tego wyroku generał Valdez wyjechał już do Vittoria, gdzie też wyprawiono znaczne posiłki. Tymczasowo zawiadowanie wydziałem wojny poruczonem zostało generałowi Ferraz.

Prezes rady ministrów, P. Martinez de la Rosa, oznajmił izbie prokuratorów, iż rząd postanowił znieść w Hiszpanii 820 klasztorów, dla zaspokojenia z ich przedaży części długu narodowego.

— Według ostatnich wiadomości z nad granic hiszpańskich, dochodzących 17 b. m., generał Valdez przybył już do wojska, lecz, zamiast udania się do Pampeluny, objął natychmiast dowództwo i skierował się ku Borunda s trzema dywizjami.

Lord Elliot bawi dotąd w Bayonnie; ale odebrał już pasporty potrzebne dla zwiedzenia obozów obu wojsk, i zamierzał 18 b. m. udać się do głównej kwatery Don Karlosa.

Rzym 11 Kwietnia. Dzisiaj odbyło się w kaplicy sytyńskiej nabożeństwo żałobne za duszę Cesarza Franciszka I. Ojciec S. sam je celebrował. Kardynał Ruspoli, w charakterze audytora sądu rotacji rzymskiej od państwa Austriackiego, miał mowę w języku łacińskim, w której starał się dać obraz cnót i zasług zmarłego.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Miary, wagi, monety i sposób liczenia w Rydze. Lubo od r. 1827 na wadze miejskiej towary liczą się na ros-

syjskie pudy i funty; mimo to utrzymuje się jeszcze równie w Rydze, jak w całych Inflantach, dawna Niemiecka waga, jako to: *sziffunt, lisfunt i funt.*

Sziffunt ma 20 lisfuntow czyli 400 funt rossyjsk.

Lisfunt = 20 funt. rossyjsk.

Funt = 32 łotom ross.

Sto funtów Ryskich = 102 funt 42 złotych. rossyjskim, to jest sziffunt=10 pud 9½ funt rossyjskim.

Za miarę dla głównych towarów służy po większej części *łaszt*, różny stosownie do różnych przedmiotów. I tak: Łaszt soli ma 18 beczek czyli 11 czetwerti 46 garnców Rossyjskich. Ryska beczka soli, podług dokładnego wyliczenia, ma 41 $\frac{105}{165}$ czyli 43½ garnców.

Łaszt pszenicy, jęczmienia i gryki = 48 *lofom*, czyli purom ryskim=16 czetwertiom rossyjsk.

Łaszt żyta=55 purom czyli czetw. ross.

Łaszt owsa, słodu i grochu = 60 purom, ryskim czyli 20 czetw. ross.

Trzy pury=1 czetw. ross.

Pur mięki=100 funt. ryskim, czyli 2 pud. 22½ funt. rossyjsk.

Siemienia na nasienie łaszt ma 12 beczek czyli 8 czetw. rossyjsk.

Łaszt siemienia konopnego i lnanego na olej w workach lub ssypanego=48 purom, czyli 24 beczkom, czyli 16 czetw. rossyjsk.

W beczce liczy się 2 pury czyli $\frac{2}{3}$ czetw.

Łaszt kamiennego węgla ma 12 beczek, a w beczce 3 czetw. 3 garnce rossyjsk.

Łaszt śledzi=12 beczkom, s których każda waży około 8½ pudów.

Łaszt wapna = 12 beczkom, s których każda ma 37 garnców rossyjskich.

Łaszt smoły=12 beczkom, w każdej około 8½ pudów.

Futra, wyprawne i surowe skóry liczą się na *cimnery* po 40 i *dechery* po 10 sztuk.

Wiele konsumpcyjnych artykułów, sprzedaje się na targach ryskich na *szeki* czyli kopy, *bandy* czyli *kale* i *grossy*. = Szok czyli kopa ma sztuk 60, band czyli kala ma sztuk 30, gross równa się tuzinom czyli 144 sztukom.

Łokieć, na który sprzedają w Ryskich sklepach towary lniane bawełniane, jedwabne, ma 2 futy, a fut 12 cali ryskich, tak, że 133 łokcie ryskie = 100 arszynom rossyjskim.

Miarą roscieków = do wina jest *oxeft* o 12 stekanach (?) anker o 2 stekanach, stekan o 2½ *firtelach* czyli 15 ryskich sztufach.=Beczka wódki ma 12½ wiader, piwa 10 wiader.

Co do *monety*, nakazano aby od 1 Stycznia 1811 r. w Rydze rossyjska wyłącznie krążyła; mimo to mieszkańcy, zwłaszcza w Kurlandyi i okolicach Rygi, często umawiają się na dawniejsze, teraz z nazwiska tylko prawie znajome, jako to *orty, berlinki, zeksery marki i ferdyngi*, płacąc za ortę 30 k. sr., a za berlinkę, zeksera, markę i ferdyng po 30 24, 12 i 6 kop. miedzią. Nadto krąży jeszcze polska moneta, 5 i 2 złotychki, złote, 10 i 5 groszówki. (d. c. p.)